

УДК 656.025.4 : 519.872

**ВЗАЄМОДІЯ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПРИ
ВИКОНАННІ ЗАМОВЛЕНЬ НА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ**

Шарай Світлана Михайлівна, к.т.н., доцент,
Рой Максим Петрович, д-р філософії, асистент
Національний транспортний університет
e-mail: Svetasharai@gmail.com

Конкуренція на ринку транспортних послуг та жорсткі вимоги споживачів до якості їх надання, недостатньо ефективне використання автотранспортних засобів при транспортуванні вантажів є одними з головних характеристик, які в даний час визначають логістичний сектор вантажних автомобільних перевезень. Встановлено, що внутрішній потенціал ефективного господарювання автотранспортних підприємств, а також рівень їхньої конкурентноздатності, можуть бути підвищені шляхом налагодження організаційно-технологічної взаємодії із партнерами в секторі надання транспортних послуг. Сучасні дослідження показують, що співпраця між конкурентами може призвести до значного заощадження коштів. До такої співпраці можуть бути залучені всі учасники логістичного ланцюга, включаючи постачальників, виробників, дистриб'юторів та замовників. Однак, ефективність співпраці на ринку вантажних автомобільних перевезень не завжди зростає при взаємодії транспортних підприємств. Втрати одного з підприємств можуть бути занадто великими, якщо предмет взаємодії є несумісним для усіх сторін транспортно-логістичного

ланцюга. Тому завжди виникає необхідність оцінювання ймовірної вигоди від взаємодії суб'єктів транспортно-логістичної діяльності. Зважаючи на таке шляхами вирішення такого завдання є попередня оцінка властивостей транспортних задач, які становлять стохастичний потік і характеризуються показниками придатності для сумісного їх виконання розрізненими суб'єктами транспортно-логістичного процесу.

При проектуванні транспортно-логістичних процесів найбільш фундаментальними питаннями, з якими стикаються підприємства, є:

- доцільність аутсорсингу;
- доцільність збереження власної логістики в компанії;
- пошук співпраці з подібними підприємствами для використання ймовірної синергії.

Автотранспортні підприємства можуть співпрацювати між собою з метою підвищення рівня їх ефективності шляхом обміну замовленнями на перевезення або автотранспортними засобами. Оскільки споживачі транспортних послуг очікують, що їх вантажі будуть доставлені в потрібне місце, у потрібний час, у потрібній кількості, в ідеальному стані і за найнижчою ціною, вони часто відчують труднощі із задоволенням цих вимог індивідуально, або за допомогою діадичних аутсорсингових відносин з постачальниками подібних послуг. Це призводить до необхідності застосування нового варіанту тісного співробітництва між підприємствами, які надають послуги з перевезення вантажів. Взаємодія підприємств, які працюють на ринку транспортних послуг із різним рівнем співробітництва в ланцюзі, розглядається науковцями як горизонтальне співробітництво, яке передбачає співробітництво між одними і тими ж ланцюгами постачання [1, 2]. У рамках горизонтальної логістичної співпраці декілька підприємств об'єднують замовлення на виконання перевезень, які надійшли до них, з метою більш ефективного їх виконання.

Оскільки метою горизонтальної логістичної співпраці є підвищення ефективності логістики учасників, а оскільки співпраця часто призводить до додаткових прибутків або зменшення витрат, велика кількість наукової літератури з питань спільної логістики приділяє свою увагу виявленню ефективних схем розподілу. Справедливий розподіл витрат або прибутків між підприємствами, які взаємодіють між собою, є ключовим питанням, оскільки запропонований механізм розподілу повинен спонукати партнерів поводитися відповідно до спільних цілей та може покращити стабільність співпраці.

Горизонтальне співробітництво в логістиці вимагає встановлення механізму моніторингу на замовлення, який часто реалізується за принципом, заснованим на аукціоні. Основною причиною групового замовлення є те, що значення запиту на перевезення вантажу тим чи іншим перевізником залежить від доступності іншого запиту, який може бути надлишковим. Однак, аукціон не є настільки досконалим механізмом, який можна було б використати для здійснення обміну інформацією між перевізниками щодо перевезень. Зокрема, термін «логістична співпраця» пропонує розглянути також механізми спільного прийняття рішень, при яких група учасників спільно ухвалює свої рішення, які є оптимальними з точки зору усієї групи [3].

Горизонтальна співпраця між перевізниками повинна дозволити їм обмінюватися запитами клієнтів, щоб зменшити їх транспортні витрати. Такі види горизонтальних альянсів пов'язані із різними екологічними перевагами, включаючи зменшення шкідливих викидів, затори на дорогах та шумове забруднення. Завдяки цьому питання спільного використання вантажних автотранспортних засобів декількома транспортними підприємствами, які знаходяться у взаємодії, стало широко досліджуваною темою при маршрутизації перевезень. Справедливий розподіл замовлень та прибутку вважаються найважливішими аспектами для забезпечення горизонтальної співпраці. Тому спільна діяльність автотранспортних підприємств повинна сприяти обміну вигідними пропозиціями щодо надаваних послуг.

Література

1. Ke Ma Rudrajeet Pal, Eva Gustafsson. What modelling research on supply chain collaboration informs us? Identifying key themes and future directions through a literature review, *International Journal of Production Research*, 2019. 57:7, P.2203-2225. DOI: 10.1080/00207543.2018.1535204
2. Cruijssen, F., Cools, M., & Dullaert, W. Horizontal cooperation in logistics: Opportunities and impediments. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 2007. 43(2), P.129–142.
3. Ganstererand M., Hartl R.F. Collaborative vehicle routing: A survey, *Eur.J. Oper. Res.* 268, 2018, P. 1–12.

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Академія прикладних наук Університету
управління та адміністрування в Ополі

Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
VI Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

19-21 квітня 2023 року
м. Київ

ББК 40.7
УДК 631.17+62-52-631.3

Рекомендовано до друку рішенням наукової ради механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 18 квітня 2023 р., протокол № 8 .

Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура» (19–21 квітня 2023 року). Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. 2023. 250 с.

ISBN 978-617-8102-96-8

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, аспірантів і докторантів, студентів, фахівців транспортної галузі, учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура», в яких розглядаються нинішній стан та шляхи розвитку автотранспортної галузі.

ISBN 978-617-8102-96-8

© НУБіП України, 2023.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Отченашко В. В., начальник науково-дослідної частини – голова організаційного комітету;

Братішко В. В., декан механіко-технологічного факультету – заступник голови організаційного комітету;

Тадеуш Покуса, проректор Академії прикладних наук Університету управління та адміністрування в Ополе, Польща – заступник голови організаційного комітету;

Киричок П.О., президент Академії інженерних наук України – заступник голови організаційного комітету;

Загурський О.М., професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК – секретар організаційного комітету.

Войтюк В. Д., професор кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка;

Дьомін О.А., доцент кафедри транспортних технологій та засобів у АПК;

Калінін Є. І., завідувач кафедри тракторів, автомобілів та біоенергоресурсів;

Новицький А. В., завідувач кафедри надійності техніки;

Мацюк В. І., заступник декана з наукової роботи механіко-технологічного факультету, професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК;

Михайлович Я. М., професор кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка;

Роговський І. Л., завідувач кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка.

Савченко Л.А., завідувачка кафедри транспортних технологій та засобів у АПК.